

TARNYBOS REKOMENDACIJOS

- ✓ Priimti *Asmens lytinės tapatybės pripažinimo įstatymą*
- ✓ Sukurti administracinę dokumentų keitimo procedūrą
- ✓ Įtvirtinti diskriminacijos lytinės tapatybės pagrindu draudimą nacionaliniuose teisės aktuose
- ✓ Užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą translyčiams asmenims
- ✓ Užtikrinti asmens duomenų apsaugą po dokumentų keitimo (pvz., keičiant aukštojo mokslo diplomus)
- ✓ Užtikrinti, kad translyčiai asmenys galėtų verstis įvairiomis profesijomis (pvz., notaro, prokuroro, teisėjo ir pan.)
- ✓ Depatologizuoti translytiškumą, atsižvelgiant į Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas
- ✓ Pripažinti tos pačios lyties šeimas, kad translyčiai asmenys nebūtų priversti išardyti jau sudarytos santuokos ar partnerystės

KAIP SUSISIEKTI SU TARNYBA?

Parašyti el. laišką: lygybe@lygybe.lt
 Parašyti žinutę: [facebook.com/lygiosgalimybės](https://www.facebook.com/lygiosgalimybės)
 Paskambinti: 8 706 63899
 Ateiti: Gedimino pr. 11, Vilnius
 Pateikti skundą: <http://lygybe.lt/eskundas>

Projektas iš dalies finansuojamas Europos Sąjungos Teisių, lygybės ir pilietišumo programos lėšomis

SVARBIAUSI ĮVYKIAI

- 2003 m.**
Civiliniame kodekse įtvirtinta teisė pasikeisti lytį
- 2007 m.**
Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimas byloje L. prieš Lietuvą
- 2014 m.**
Europos Taryba taiko sustiprintos priežiūros procedūrą dėl neįteisinto lyties keitimo
- 2017 m.**
Dokumentai translyčiams asmenims teismo keliu keičiami be privalomojo chirurginės operacijos reikalavimo
- 2017 m.**
Parengtas *Asmens lytinės tapatybės pripažinimo įstatymo projektas*
- 2019 m.**
Konstitucinis Teismas įtvirtina diskriminacijos lytinės tapatybės pagrindu draudimą

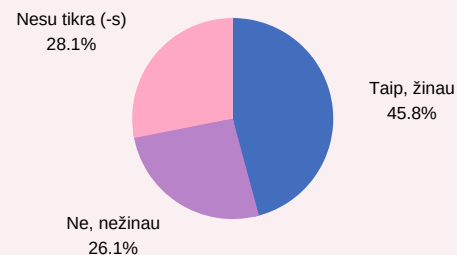
TRANSLYČIAI ASMENYS LIETUVOJE: SITUACIJOS APŽVALGA

TEISINĖ SITUACIJA

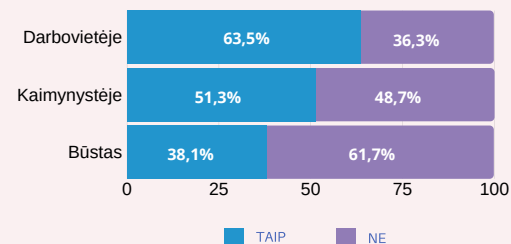
GALIMYBĖ PASIKEISTI DOKUMENTUS <small>Tik teismo sprendimu</small>	DEPATOLOGIZACIJA <small>Nėra (laikoma sutrikimu)</small>	APSAUGA NUO DISKRIMINACIJOS <small>2019 m. Konstitucinio Teismo sprendimu (nėra įstatymuose)</small>	ŠEIMOS GYVENIMAS <small>Neregamentuotas</small>	NEAPYKANTOS NUSIKALTIMAI <small>Tiriami neefektyviai</small>	SVEIKATOS PRIEŽIŪRA <small>Netinkama</small>
--	--	--	---	--	--

VISUOMENĖS POŽIŪRIS

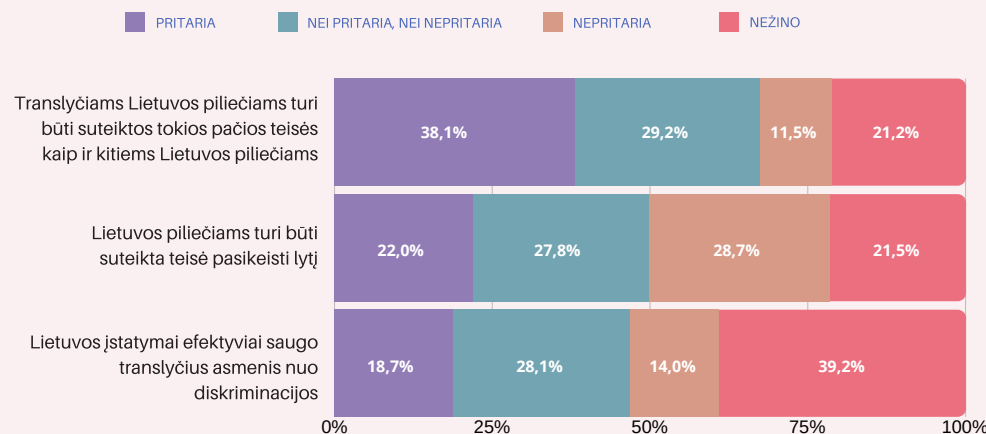
AR ŽINOTE, KĄ REIŠKIA SĄVOKA „TRANSLYTIS ASMUO“?*

AR SUTIKTUMĖTE DIRBTI, GYVENTI KAIMYNYSTĖJE, IŠNUOMOTI BŪSTĄ TRANSLYČIAM ASMENIUI?*

KĄ MANOTE APIE TRANSLYČIŲ ASMENŲ TEISES?*

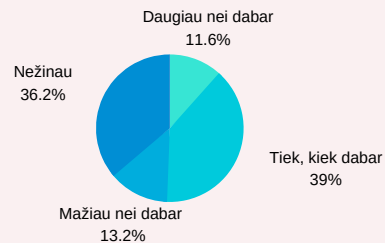
*Reprezentatyvi Lietuvos gyventojų nuomonės apklausa, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos užsakymu atlikta 2018 metų lapkričio mėnesį.

PRAKTINĖS PROBLEMOS, SU KURIOMIS SUSIDURIA TRANSLYČIAI ASMENYS

 <p>ASSENS TAPATYBĖS DOKUMENTŲ KEITIMAS</p>	<ul style="list-style-type: none"> Asmens tapatybės dokumentai keičiami tik teismo keliu Asmuo privalo būti pilnametis, nesuituokęs, jam diagnozuotas „transseksualumas“ (TLK kodas F64.0)
 <p>SVEIKATOS APSAUGA</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nėra teikiamos su translytiškumu susijusios sveikatos priežiūros paslaugos (pvz., pakaitinė hormonų terapija) Ribotos galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis (pvz., sunkiai prieinamos ginekologo konsultacijos translyčiams vyrams)
 <p>DISKRIMINACIJOS DRAUDIMAS</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nacionaliniai teisės aktai neįtvirtina diskriminacijos draudimo lytinės tapatybės pagrindu Translyčiai asmenys nėra saugomi nuo neapykantos kalbos ir neapykantos nusikaltimų
 <p>ASSENS DUOMENŲ APSAUGA</p>	<ul style="list-style-type: none"> Neteisėtas asmens duomenų atskleidimas tretiesiems asmenims (pvz., sveikatos priežiūros įstaigose) Nereglamentuota įgytą išsilavinimą patvirtinančių dokumentų keitimo tvarka (išduodami „dublikatai“)
 <p>DARBO SANTYKIAI</p>	<ul style="list-style-type: none"> Draudimas verstis tam tikromis profesijomis dėl „transseksualumo“ diagnozės Sunkumai integruojantis į darbo rinką
 <p>ŠEIMOS GYVENIMAS</p>	<ul style="list-style-type: none"> Reikalavimas nutraukti teisėtai sudarytą santuoką prieš kreipiantis į teismą dėl dokumentų pakeitimo Draudimas įsivaikinti dėl „transseksualumo“ diagnozės
 <p>PSICHIKOS IR EMOCINĖ SVEIKATA</p>	<ul style="list-style-type: none"> Translytiškumas yra laikomas psichikos sutrikimu, nors toks požiūris prieštarauja Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijoms Emociniai išgyvenimai dėl patyčių, diskriminacijos ir nepriėmimo

Nacionalinę translyčių asmenų padėties Lietuvoje apžvalga galima rasti:
www.lygybe.lt/tarnybos-leidiniai

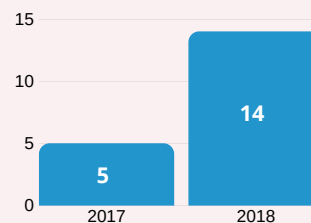
KIEK VALSTYBĖ TURĖTŲ RŪPINTIS TRANSLYČIŲ ASMENŲ TEISĖMIS?*

KUR GIRDĖJOTE APIE TRANSLYČIUS ASMENIS?*

TRANSLYČIAI ASMENYS, PASIKEITĘ ASMENS TAPATYBĖS DOKUMENTUS TEISMO KELIU

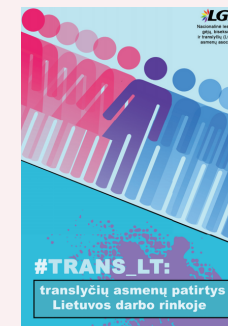

TARNYBOS IR PARTNERIŲ PARENGTI LEIDINIAI

TRANSLYČIŲ ASMENŲ PADĖTIS LIETUVOJE: NAČIONALINĖ APŽVALGA

Translyčių asmenų padėtis Lietuvoje: nacionalinė apžvalga (2019)

Leidinyje atskleidžiami iššūkiai, su kuriais susiduria translyčiai asmenys. Nesant tinkamo reguliavimo, asmens tapatybės dokumentai keičiami tik teismo keliu, o po to laukia daug teisiškai neapibrėžtų situacijų. Siekiant spręsti šią problemą, rekomenduojama priimti reikiamus įstatymus ir įtvirtinti diskriminacijos draudimą lytinės tapatybės pagrindu.

#TRANS_LT: translyčių asmenų patirtys Lietuvos darbo rinkoje (2016)

Išsami pokalbių su translyčiais asmenimis apžvalga atskleidžia, jog šios bendruomenės nariai susiduria su iššūkiais integruojantis į Lietuvos darbo rinką. Dėl šios priežasties būtina įtvirtinti diskriminacijos lytinės tapatybės pagrindu draudimą darbo santykių srityje.

Leidinį parengė asociacija LGL.

Translyčių asmenų žmogaus teisių apsaugos standartai: lyties pakeitimas ir teisinis pripažinimas (2014)

Leidinyje pristatomi tarptautiniai translyčių asmenų žmogaus teisių apsaugos standartai, rekomenduojantys atsieti lytinės tapatybės pripažinimą nuo bet kokių medicininio pobūdžio procedūrų.

Leidinį parengė asociacija LGL.